

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра тракторів і автомобілів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан МТФ
Вячеслав БРАТИШКО
«09» червня 2026 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри тракторів і
автомобілів

Протокол №11 від «08» червня 2026 р.

Завідувач кафедри тракторів і
автомобілів

Євген КАЛІНІН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Автомобільний транспорт»

Євген КАЛІНІН

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Відкриття власної справи»**

Галузь знань J «ТРАНСПОРТ ТА ПОСЛУГИ»

Спеціальність J8 «Автомобільний транспорт»

Освітня програма «Автомобільний транспорт»

Факультет Механіко-технологічний

Розробники: к.е.н., доцент Гладинець Н.І., асистент, Сліпуха Т. І.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

«ВІДКРИТТЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ»

(до 1000 друкованих знаків)

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти системних знань і практичних навичок, необхідних для ініціювання, планування та організації власної підприємницької діяльності в галузі автомобільного транспорту. Особлива увага приділяється розвитку підприємницького мислення, опануванню основ бізнес-планування, фінансового управління, юридичних аспектів створення бізнесу та практик сталого ведення справи в умовах ринкової економіки.

Завданням вивчення дисципліни є: ознайомлення студентів з сучасними формами підприємницької діяльності у транспортній галузі; засвоєння процедур державної реєстрації бізнесу; формування навичок розроблення бізнес-моделі та бізнес-плану; опанування методів аналізу ринку та конкурентного середовища; вивчення принципів ефективного управління ресурсами, ризиками та витратами, а також ознайомлення з цифровими інструментами для підтримки малого автотранспортного бізнесу.

Результатом вивчення дисципліни є здатність здобувачів освіти самостійно ініціювати створення власної справи в галузі автомобільного транспорту, розробити обґрунтований бізнес-план, здійснювати аналіз ринку і споживачів, визначати організаційно-правову форму підприємства, забезпечувати правову реєстрацію бізнесу, управляти фінансами, персоналом і ризиками, дотримуючись етичних принципів підприємництва та вимог чинного законодавства України.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт	
Освітня програма	Автомобільний транспорт	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	5	5
Лекційні заняття	30 год	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	60 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів освіти системних знань і практичних навичок, необхідних для ініціювання, планування та організації власної підприємницької діяльності в галузі автомобільного транспорту. Особлива увага приділяється розвитку підприємницького мислення, опануванню основ бізнес-планування, фінансового управління, юридичних аспектів створення бізнесу та практик сталого ведення справи в умовах ринкової економіки.

Завдання – ознайомлення студентів з сучасними формами підприємницької діяльності у транспортній галузі; засвоєння процедур державної реєстрації бізнесу; формування навичок розроблення бізнес-моделі та бізнес-плану; опанування методів аналізу ринку та конкурентного середовища; вивчення принципів ефективного управління ресурсами, ризиками та витратами, а також ознайомлення з цифровими інструментами для підтримки малого автотранспортного бізнесу.

Перелік освітніх компонентів, які передують вивченню навчальної дисципліни: «Економіка підприємства автомобільного транспорту»

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері автомобільного транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів технічних наук, економіки та управління і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи підприємництва та правове регулювання бізнесу в Україні														
Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності	1	8	2	2			4	6	–	–				6
Тема 2. Державне регулювання підприємництва	2	8	2	2			4	11	–	–				11
Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності	3	8	2	2			4	6	–	–				6
Тема 4. Види та організаційно-правові форми підприємництва	4	8	2	2			4	6	2	2				6

Тема 5. Моделі та способи підприємницької діяльності	5	8	2	2			4	11	2	2			11
Тема 6. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації	6	8	2	2			4	6	2	2			6
Тема 7. Планування підприємницької діяльності	7	8	2	2			4	6	–	–			6
Разом за змістовим модулем 1	56		14	14			28	64	6	6			52
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічне забезпечення діяльності підприємництва в Україні													
Тема 8. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності	8	8	2	2			4	6	–	–			6
Тема 9. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю	9	8	2	2			4	10	2	2			6
Тема 10. Трудові та цивільно-правові відносини у підприємницькій діяльності	10	8	2	2			4	10	2	2			6
Тема 11. Організація виробничої діяльності у підприємстві	11	8	2	2			4	6	–	–			6
Тема 12. Фінансування підприємницької діяльності	12	8	2	2			4	6	–	–			6
Тема 13. Інвестиції та джерела фінансування малого бізнесу	13	8	2	2			4	6	–	–			6
Тема 14. Організація діяльності суб'єкта підприємства	14	8	2	2			4	6	–	–			6
Тема 15. Системи оподаткування підприємницької діяльності	15	8	2	2			4	6	–	–			6
Разом за змістовим модулем 2	56		16	16			32	56	4	4			48

Усього годин	120	30	30			60	120	10	10			100
Курсовий проект	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика підприємницької діяльності	2
2.	Державне регулювання підприємництва	2
3.	Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності	2
4.	Види та організаційно-правові форми підприємництва	2
5.	Моделі та способи підприємницької діяльності	2
6.	Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації	2
7.	Планування підприємницької діяльності	2
8.	Процеси створення та припинення підприємницької діяльності	2
9.	Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю	2
10.	Трудові та цивільно-правові відносини у підприємницькій діяльності	2
11.	Організація виробничої діяльності у підприємстві	2
12.	Фінансування підприємницької діяльності	2
13.	Інвестиції та джерела фінансування малого бізнесу	2
14.	Організація діяльності суб'єкта підприємництва	2
15.	Системи оподаткування підприємницької діяльності	2
Разом		30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз прикладів малих підприємств в автомобільній сфері України	2
2.	Вибір оптимальної форми господарювання для власної справи	2
3.	Складання покрокового алгоритму реєстрації ФОП через «Дію»	2
4.	Порівняння груп єдиного податку та складання податкового плану	2
5.	Аналіз законодавства України: Закон «Про підприємництво», ЦКУ, ПКУ	2
6.	Визначення ризиків обраного виду діяльності та шляхи їх мінімізації	2
7.	Підготовка зразків документів: КВЕД, заяви, податкові форми	2
8.	Складання структури майбутнього бізнес-плану	2
9.	Проведення SWOT-аналізу власної бізнес-ідеї	2
10.	Розробка маркетингової стратегії для СТО або перевізника	2
11.	Підбір устаткування, складання організаційної схеми	2
12.	Складання таблиці витрат і прогноз доходів на 6–12 місяців	2
13.	Оцінка варіантів залучення коштів: гранти, кредити, стартапфонди	2
14.	Робота з онлайн-сервісами для малого бізнесу (Google Forms, Finmap тощо)	2
15.	Презентація власного бізнес-плану з обґрунтуванням ключових показників	2
Разом		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку малого бізнесу в Україні: зміни законодавства та підприємницького середовища після 2020 року	4
2	Порівняльний аналіз організаційно-правових форм бізнесу: переваги та недоліки ФОП, ТОВ, ПП	4
3	Платформа «Дія.Бізнес» як інструмент підтримки підприємців: можливості та сервіси	4

4	Податкова звітність ФОП: як працювати з електронним кабінетом платника податків	4
5	Відповідальність ФОП за порушення податкової, трудової, санітарної та екологічної дисципліни	4
6	Законодавчі вимоги до ведення документації підприємцем (касові операції, облік праці, договори)	4
7	Сучасні тенденції малого бізнесу в автомобільному секторі: франчайзинг, мобільні СТО, електромобілі	4
8	Оцінка бізнес-ідеї: інструменти попередньої перевірки життєздатності задуму	4
9	Джерела маркетингової інформації: де шукати статистику, аналітику та відгуки про ринок	4
10	Маркетингові інструменти для малого бізнесу: контекстна реклама, SEO, соцмережі	4
11	Планування виробничих потужностей: визначення мінімально достатнього обсягу ресурсів	4
12	Розрахунок точки беззбитковості та фінансових ризиків проєкту	4
13	Державні та міжнародні програми підтримки підприємництва (гранти, кредити, акселератори)	4
14	Огляд безкоштовних CRM-систем і сервісів для фінансового обліку малого бізнесу	4
15	Принципи ефективної презентації бізнес-плану для інвестора або партнера	4

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних робіт; – інші види.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); – практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); – самостійна робота (виконання завдань); – інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
4 семестр		
Модуль 1		
Практичне заняття №1. Аналіз прикладів малих підприємств в автомобільній сфері України	Здобувач здатен виявляти ключові характеристики успішних бізнесів в автомобільній галузі, аналізувати типові бізнес-моделі та застосовувати отримані висновки до власних підприємницьких задумів.	4
Практичне заняття №2. Вибір оптимальної форми господарювання для власної справи	Здобувач обґрунтовує вибір організаційно-правової форми підприємства, враховуючи правові, фінансові та управлінські особливості діяльності.	4
Практичне заняття №3. Складання покрокового алгоритму реєстрації ФОП через «Дію»	Здобувач вміє самостійно сформулювати алгоритм реєстрації підприємницької діяльності, користуючись державними онлайн-сервісами.	4
Практичне заняття №4. Порівняння груп єдиного податку та складання податкового плану	Здобувач аналізує умови оподаткування ФОП за різними групами, обирає оптимальну та планує податкові зобов'язання на період діяльності.	4
Практичне заняття №5. Аналіз законодавства України: Закон «Про підприємництво», ЦКУ, ПКУ	Здобувач орієнтується в ключових нормативно-правових актах, що регулюють підприємницьку діяльність, та визначає основні юридичні вимоги до бізнесу.	4
Практичне заняття №6. Визначення ризиків обраного виду діяльності та шляхи їх мінімізації	Здобувач ідентифікує потенційні ризики для бізнесу й пропонує практичні методи їх зниження.	4
Практичне заняття №7. Підготовка зразків документів: КВЕД, заяви, податкові форми	Здобувач володіє навичками заповнення базових організаційних і податкових документів, необхідних для запуску бізнесу.	4
Модуль 2		

Практичне заняття №8. Оцінка бізнесідеї: інструменти попередньої перевірки життєздатності задуму	Здобувач освіти здатен критично оцінювати власну або сторонню бізнес-ідею з використанням базових інструментів попереднього аналізу (Lean Canvas, Customer Discovery, Problem-Solution Fit тощо); формулює ключову ціннісну пропозицію, визначає цільового споживача, перевіряє наявність ринку та потенціал реалізації задуму в умовах реального підприємницького середовища.	4
Практичне заняття №9. Складання структури майбутнього бізнес-плану	Здобувач будує логічну й повну структуру бізнес-плану, що відповідає галузевим вимогам і цілям підприємницького проекту.	4
Практичне заняття №10. Проведення SWOT-аналізу власної бізнес-ідеї	Здобувач визначає сильні й слабкі сторони, можливості й загрози для власного бізнесу в заданому сегменті ринку.	4
Практичне заняття №11. Розробка маркетингової стратегії для СТО або перевізника	Здобувач формулює маркетингові цілі, інструменти просування, канали комунікації та оцінює ефективність рекламних стратегій.	4
Практичне заняття №12. Підбір устаткування, складання організаційної схеми	Здобувач визначає технічні потреби бізнесу, обирає відповідне обладнання та формує організаційну структуру підприємства.	4
Практичне заняття №13. Складання таблиці витрат і прогноз доходів на 6–12 місяців	Здобувач розраховує первинні та операційні витрати, формує прогноз надходжень і аналізує фінансову стійкість проекту.	4
Практичне заняття №14. Оцінка варіантів залучення коштів: гранти, кредити, стартап-фонди	Здобувач досліджує можливі джерела фінансування, визначає умови їх отримання та обґрунтовує доцільність використання.	9
Практичне заняття №15. Робота з онлайн-сервісами для малого бізнесу (Google Forms, Finmap тощо)	Здобувач застосовує сучасні цифрові інструменти для автоматизації обліку, взаємодії з клієнтами та планування підприємницької діяльності.	9
Всього за семестр		70
Екзамен		30
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$
Курсовий проект		–

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
--------------------------------------	---

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4602>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрушків Б.М., Литвин О.О., Семенюк І.В. Основи підприємницької діяльності: навчальний посібник. – Т.: Карт-бланш, 2021. – 224 с.
2. Бутко М.П., Гусарова О.В. Підприємництво: навчальний посібник. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 312 с.
3. Дутчак О.М. Підприємництво в автомобільному транспорті: організаційноправові аспекти. – Л.: ЛНТУ, 2021. – 148 с.
4. Гонта О.І., Циганок С.М. Бізнес-планування: теорія і практика. – К.: Центр учбової літератури, 2022. – 240 с.
5. Mullins J.W. The New Business Road Test: What Entrepreneurs and Investors Should Do Before Launching a Lean Start-Up. – L.: Pearson Education, 2020. – 352 p.
6. Abrams R. Successful Business Plan: Secrets and Strategies. – B.: Planning Shop, 2021. – 392 p.
7. Scarborough N.M. Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management. –

N.Y.: Pearson, 2022. – 480 p.

8. Osterwalder A., Pigneur Y. Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers. – Н.: Wiley, 2020. – 288 p. 9. Олійник Я.Б., Козоріз М.М. Підприємництво та бізнес-планування. – І.: ІФНТУНГ, 2023. – 218 с.

10. Топчій О.М., Шляховий М.Ф. Організація автомобільних перевезень і підприємництво. – Х.: УкрДАЗТ, 2021. – 206 с.